

23.03.2023

Hollandsk landmandsparti er en europæisk testcase

Europæiske landmænd protesterer mod grønne målsætninger. Det kan blive en europæisk generalprøve på, hvordan grønne, geopolitiske og sociale hensyn balanceres i landbrugets grønne omstilling.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉️ ditte@thinkeuropa.dk

Emmanuel Molding Nielsen

📞 +45 61 10 66 93

✉️ emmanuel@thinkeuropa.dk

Europa har de seneste år set massive landbrugsprotester. Senest i marts kørte belgiske landmænd 2.700 traktorer ind i Bruxelles. Politiske målsætninger om at sænke forbruget af pesticider og gødning samt tiltag, der skal reducere nitrogenforurening, har vakt harme. Protesterne vækker minder om de gule veste i Frankrig, da de høje energipriser, der har ramt landbruget hårdt, også har været en kilde til utilfredshed blandt landmændene.

Landbrugsprotesterne er nu rykket fra de europæiske veje ind i de politiske institutioner. Sidste uge vandt det hollandske landbrugsprotestparti BoerBurgerBeweging (BBB) 20 pct. af stemmerne ved det hollandske regionale valg og blev det største parti i alle landets 12 regioner. De regionale repræsentanter skal senere på foråret udpege kandidater til det hollandske senat og har derfor mulighed for at skabe problemer for Mark Ruttes koalitionsregering.

BBB har evnet at høste stemmer i landområderne og aktivere sofavælgere og proteststemmer, der ikke har kunnet se dem selv i mere indvandrerkritiske protestpartier. For BBB's forkvinde, Caroline van der Plas, er "naboskab" og det sociale fællesskab, der findes uden for byerne, af en helt central værdi. Hun har skabt sig en solid platform ved at understrege, hvordan grøn lovgivning underminerer landbrugets mulighedsbetingelser, hvilket både underminerer fødevareproduktionen og vil have en massiv social slagside på landet.

BBB's massive fremgang skyldes særligt den hollandske regerings planer om at regulere landbruget for at dæmme op for nitrogenforurening. Til trods for sin beskedne størrelse er Holland, målt på værdi, verdens andenstørste landbrugseksportnation, kun overgået af USA. Og særligt den omfattende animalske produktion i Holland har ført til omfattende ammoniak- og nitrogenforurening og medført, at flere områder langt overskrider de grænseværdier, der er fastlagt i EU's naturbeskyttelseslovgivning.

Den hollandske regerings planer om at komme nitrogenforureningen til livs understreger omfanget af de ændringer, landbruget står over for. De hollandske planer vil kraftigt reducere muligheden for animalsk produktion i Holland, og det kan føre til, at flere tusinde landbrug må lukke, og at den animalske produktion i Holland nedjusteres med en tredjedel inden 2030. Både eksisterende lovgivning og fremtidige miljø- og klimamålsætninger vil således betyde store omvæltninger for landbruget, ikke kun i Holland, men i hele Europa.

De grønne målsætninger eksisterer i parallel med en stigende politisk bevågenhed på at krisesikre europæiske landbrug og mindske importafhængigheder både inden for EU og EU's nærområder. BBB's valgsejr understreger, hvordan de fremtidige diskussioner om omstillingen af europæisk landbrug ikke kun er en balance mellem grønne og geopolitiske hensyn, men i høj grad også en diskussion om retfærdig social omstilling.

Det seneste år har landbrugsprotester, hvor landmænd på tværs af Italien, Polen, Holland og Spanien i protest mod grøn lovgivning har blokeret veje og byer med traktorer, vist, hvordan landbrugets sociale omstilling resonerer ud over Hollands grænser og derfor er en politisk bevægelse med grobund i flere EU-lande. Holland kan meget vel vise sig at blive en europæisk testcase på, hvordan grønne, geopolitiske og sociale hensyn balanceres i landbrugets grønne omstilling.